

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.102/2018/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. év szeptember hó 27. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A bennfentes kereskedelem büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2017. december 11. napján kihirdetett 29.B.963/2016/34. számú ítéletét az I. r. és a II. r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A Fővárosi Törvényszék az ítéletében bűnösnek mondta ki az I. rendű vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.] 410/A. §-ba ütköző bennfentes információ jogosulatlan közzétételének vétségében, a II. rendű vádlottat a Btk. 410. § a) pontjába ütköző bennfentes kereskedelem büntetésében. Ezért az I. rendű vádlottat 200 napi tétel, napi tételenként 1500 forint, összesen 300 000 forint pénzbüntetésre, a II. rendű vádlottat 350 napi tétel, napi tételenként 1500 forint, összesen 525 000 forint pénzbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a pénzbüntetést - meg nem fizetése esetén - napi tételenként kell egy-egy nap fogházban letöltendő szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az ítélet ellen - amelyet az ügyész tudomásul vett - az I. rendű vádlott és a védője, valamint a II. rendű vádlott és a védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.204/2018/1. számú átiratában az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Rámutatott arra, hogy a felmentésre irányuló fellebbezések a bizonyítékok törvényes és ésszerű értékelését támadják, amely a másodfokú eljárásban a felülmérlegelés tilalma folytán nem vezethet eredményre.

Az I. rendű vádlott meghatalmazott védője a fellebbezését írásban a következőkkel indokolta.

Az elsőfokú bíróság pontatlanul, hiányosan és iratellenesen állapította meg a tényállást, a bizonyítékokat egyoldalúan, nem a teljes tartalmuk szerint, hanem bizonyos részleteket kiragadva értékelte, majd tévesen következtetett a vádlottak bűnösségére. Továbbá az ítélet indokolása iratellenesen és hiányosan tartalmazza a vádlottak és a tanúk vallomásait, ebből adódóan az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre is, hogy egyes tanúnyilatkozatok cáfolták a vádlottak vallomását.

Az I. rendű és a II. rendű vádlottak egybehangzóan cáfolták a bennfentes információ átadását,

azonban az elsőfokú bíróság - a piacfelügyeleti eljárásban tett nyilatkozataikra hivatkozva - megkérdőjelezte a szavahihetőségüket. A kérdéses nyilatkozatokat viszont ki kellett volna rekeszteni a bizonyítékok közül, mivel a hatósági eljárásban a büntetőeljárási törvényben meghatározott, a terheltek kihallgatására irányadó figyelmeztetésekre nem került sor.

Szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával, nem cáfolja a vádlottak szavahihetőségét az sem, hogy bizonyos részletekre egyáltalán nem vagy másképp emlékeztek, hosszú idő elteltével nem elvárható, hogy minden részletet ugyanúgy tudjanak felidézni.

Az I. rendű vádlott nem azt állította, hogy a II. rendű vádlott végigkísérte a szerződéskötés folyamatát, csupán annyit mondott, hogy az A.-nál is találkoztak és a szerződő felek közötti tárgyalás ténye nem volt titok. E vádlott és a tanúk vallomása, valamint az okirati bizonyítékok egyező tartalma szerint évekig elhúzódó, több fázisú folyamatról volt szó.

Iratellenes az a megállapítás, amely szerint az I. rendű vádlott tudott a késedelmes közzétételről, és ennek jelentőséget is tulajdonított a döntése során, ezt ugyanis egyetlen tanúvallomás sem támasztja alá. Ő nem azt vallotta, hogy a szerződés aláírásának időpontja - a tanúk által előadottakhoz képest - máskor derült ki, hanem azt, hogy a felek megállapodásának ténye már korábban ismert volt, így ha át akart volna adni bennfentes információt, azt jóval korábban is megtehetette volna.

Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a szakértő megállapításainak, különösen annak, hogy a szerződés aláírásának hírére nem feltétlenül kellett a P. részvények árfolyamának emelkedésére számítani. Jellemzően egy ilyen jellegű kötelezettségvállalás hírére a piacon inkább eladással reagálnak, a korábbi miskolci ügylet is azt támasztja alá, hogy a részvények értéke bármelyik irányba elmozdulhat. Ezt erősítette meg T.P. tanúvallomása is: a fűrés közelében sem voltak, még rengeteg kockázata volt a beruházásnak, így a szerződéskötés napján felelőtlenség lett volna kijelenteni, hogy az aláírással elkezdődő folyamat valóban eredményes lesz.

A szakértő szerint a II. rendű vádlott 2013. december 20-án kockázatos, de haszonnal kecsegtető döntést hozott, továbbá - részvényvásárlási szokásaihoz képest - nem volt nagy volumenű a 43 130 darab részvény megvétele. Az elsőfokú bíróság nem értékelte a szakértő szakmai megállapításait, ellenben olyan kérdésre várt tőle magyarázatot, amely nem tartozott a kompetenciájába.

Az I. rendű vádlott védője szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a részleges megalapozatlanság a tényállás kiegészítésével és pontosításával kiküszöbölhető.

Indítványozta, hogy az ítélet tábla elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában mentse fel a vádlottat. Ezen túlmenően az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte arra az esetre, ha nincs lehetőség a megalapozatlanság kiküszöbölésére.

A II. rendű vádlott meghatalmazott védője fellebbezésének írásban előterjesztett indokai gyakorlatilag teljesen egyezők a fentiekben írtakkal, ezért az ítélet tábla elsősorban azokat a védői érveket ismerteti, amelyek eltérően vagy részletesebben kifejtettek voltak.

A terheltek piacfelügyeleti eljárásban tett nyilatkozatait azért kell kirekeszteni a bizonyítékok közül, mert a hatósági eljárásban és a büntetőeljárásban alkalmazott figyelmeztetések alapjaiban térnek el egymástól: a piacfelügyeleti eljárásban konkrét adatszolgáltatási és együttműködési kötelezettségük van az érintetteknek, valótlan tény állítása esetén bírság kiszabására van lehetőség.

Az eljáró bírói tanács elfogultságát veti fel a terheltek írásban tett vallomásával és a védekezésük

előterjesztésének időpontjával kapcsolatos érvelése, az eljárás hangulata, a bírói kérdések iránya és jellege, valamint az ítélet szóbeli indokolása során elhangzottak („minden rakott szekérre fér még”, „nem zárható ki, hogy a vádlottak arról beszéltek, amiről a vád szól, és ezt cáfoló védekezés nem hangzott el”). Itt utalt a védő arra is, hogy a vádlottak a tárgyaláson szóban tettek vallomást, kérdésekre válaszoltak, így a bíróság közvetlenül is meggyőződhetett arról, hogy ők maguk készítették írásbeli vallomásaikat.

A tanúvallomások és a szakvéleményben foglaltak nem cáfolták, hanem inkább erősítették a vádlottak védekezését. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a teljes szakvéleményt, a szakértő által a tárgyaláson előadottakat, ugyanakkor felrótta a szakértőnek, hogy nem tud magyarázatot adni arra, mi indíthatta a II. rendű vádlottat - a bennfentes információn kívül - a részvények megvásárlására. E kérdésre való válaszadással a szakértő túllépte volna kompetenciáját.

Az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, hogy milyen adatokra alapozza azt a megállapítását, hogy a az I. rendű vádlott által hivatkozott információk megjelenése nem eredményezte az árfolyam számottevő emelkedését. Az ítélet indokolása csak a 2013. december 20-án és azt követően érvényes részvényárfolyamot tartalmazza, a korábbi időszakot az elsőfokú bíróság nem is vizsgálta.

Nem fogadható el az elsőfokú bíróság érvelése, miszerint nem életszerű, hogy az I. rendű vádlott az élete egyik legfontosabb napján barátjával, a II. rendű vádlottal semleges témákról folytasson telefonbeszélgetéseket. A vádlottak igyekeztek megjelölni beszélgetésük tárgyát, továbbá e logika alapján a szerződéskötésben érintett összes személy aznap bennfentes információkat adott volna át valamennyi beszélgető partnerének.

Az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel az ügyiratok között fellelhető híváslista-elemzésre és az M. határozatnak a telefonhívásokat tartalmazó táblázatában foglaltakra, amikor meghatározó jelentőséget tulajdonított a vádlottak között lejártott telefonbeszélgetések időtartamának. E körben azt is figyelmen kívül hagyta, hogy a vádlottak más kommunikációs csatornákon is kapcsolatot tarthattak.

Iratellenes az a megállapítás, miszerint Z.Zs. december 20-án 9 óra 45 perckor közölte telefonon az I. rendű vádlottal, hogy mehetnek aláírni a szerződést. Ezzel szemben Z.Zs. a kérdéses telefonbeszélgetéskor az aznapi aláírás pontos időpontját (óra/perc) mondta meg. Ennek abból a szempontból is jelentősége van, hogy a bennfentes információ átadásának lehetősége akkor nyílt meg, amikor az I. rendű vádlott tudomást szerzett a szerződés mindkét fél által történt elfogadásáról, márpedig ez esetben csak a formális aláírás konkrét időpontja volt kérdőjeles, az aláírás napja már december 19-én ismert volt.

A vádlottak december 19-én is beszéltek egymással, így az I. rendű vádlott már ekkor átadhatta volna az információt a II. rendű vádlottnak, sőt - az elsőfokú bíróság logikáját követve - csak a szerződés tényleges aláírása után kellett volna átadnia a bennfentes információt.

Az elsőfokú bíróságnak a cselekmény motivációja kapcsán - a vádlottak jó anyagi körülményein túl - azt kellett volna vizsgálnia, hogy számíthattak-e olyan haszonra, amelyért megéri kockáztatni pozíciójukat, munkahelyüket és nyugalmaikat. Márpedig a bizonyítás anyaga szerint ez a haszon nem lehetett igazán kecsegtető.

A II. rendű vádlott részletes indokát adta annak, hogy miért éppen akkor vásárolta meg a P. részvényeket. Annak rögzítésekor, hogy az általa hivatkozott tényezők a többi befektetőt nem befolyásolták, az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a II. rendű vádlott kapcsolatot tartott

az I. rendű vádlottal, nyomon követte győri látogatásait, így az általa tapasztaltakból benyomásokkal rendelkezett, és egyébként korábban is foglalkozott az adott részvénnel. Ezért is volt fontos annak vizsgálata, hogy a II. rendű vádlott milyen gyakran és mennyiségben vásárolt részvényeket, kötött-e korábban ügyleteket a P. részvényre, és ha igen, mekkora tételben. Ehhez képest az elsőfokú bíróság a nem elég körültekintő M. határozatból és az E. Zrt. adatszolgáltatásából állapította meg a II. rendű vádlott befektetési ügyleteit és szokásait, így nem a teljes kép került értékelésre.

Az elsőfokú bíróság azért nem fogadta el az internetes oldalakról lementett cikkeket, mert a piacfelügyeleti monitoring nem mutatott ki pozitív híreket, azonban a csatolt dokumentumok kifejezetten cáfolják a hatósági eljárásban készült jelentést. a II. rendű vádlott soha nem állította, hogy a pozitív hírek decemberben jelentek meg, miként azt sem, hogy csak e hírek vagy a megérzése motiválták volna. A döntése egy hosszabb folyamat eredményeként, a részvény figyelemmel kísérése, a mindenki számára elérhető információk és hírek, valamint megérzése alapján született meg.

Az M. határozatok tudomásul vétele nem igazolja az együttes felelősség elismerését, ugyanis az eljárási törvény nem ismer ráutaló magatartást mint nyilatkozási formát, továbbá egy ilyen döntésnek személyes, anyagi és pszichés jellegű okai is lehetnek.

Összegezve, az elsőfokú bíróság - a védelem által csatolt okiratok és a szakértő megállapításainak figyelmen kívül hagyásával - megsértette azt az előírást, amely szerint a bizonyításnak a büntető anyagi jogi és eljárásjogi szabályok szempontjából jelentős tényekre kell kiterjednie. Nem egyenként és összességükben értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, indokolási kötelezettségének sem maradéktalanul tett eleget.

A védő indítványozta, hogy az ítélet tábla egészítse ki a tényállást a II. rendű vádlott részvénykereskedelmi tevékenységének pontosabb és szélesebb körű bemutatásával, továbbá mellőzze a bennfentes információk átadásával és felhasználásával kapcsolatos ténymegállapításokat. E kiegészítésekkel és pontosításokkal a megalapozatlanság kiküszöbölhető, és a felmentés indokolt.

Az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását célzó másodlagos indítványát arra az esetre terjesztette elő, ha az ítélet tábla nem látja lehetőséget a megalapozatlanság korrigálására.

A másodfokú nyilvános ülésen az I. rendű és a II. rendű vádlottak meghatalmazott védői röviden ismertették a fellebbezésük írásbeli indokolásában foglaltakat.

Az I. rendű vádlott felszólalásában - felmentését kérve - azzal érvelt, hogy semmilyen érdeke nem fűződött a bennfentes információ átadásához, amelynek következményeivel egyébként is tisztában volt. A geotermikus beruházások kapcsán annyira elkötelezte magát a P. Nyrt. mellett, hogy családjával eladták budapesti ingatlanukat és Győrbe terveztek költözni. Négy éves munkáját a piacfelügyeleti eljárás egy hónap alatt tönkretette, mindenkit kikérdeztek a cégnél, e körülmények miatt mondott le az igazgatótanácsi tagságáról. Már nem akart az üggyel foglalkozni, ezért sem élt jogorvoslattal a Piacfelügyeleti Igazgatóság határozatával szemben. Új munkahelyén, az O. Nyrt.-nél nem érhet el a jelenleginél magasabb pozíciót, mert a M.-nél nem hangzik jól a neve.

A II. rendű vádlott a nyilvános ülésen arra hivatkozott, hogy a piacfelügyeleti eljárásban esélye sem volt magáért kiállni vagy jogorvoslattal élni, ezért is fizette be a bírságot. Abban bízott, hogy a büntetőügyben felmentik és visszakapja a befizetett pénzüsszeget. Sérelmezte, hogy az általa

rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

Az I. rendű és a II. rendű vádlottak felmentésére irányuló fellebbezések nem alaposak.

Az elsőfokú ítélet kihirdetése és a jogorvoslati nyilatkozatok megtételét követően 2018. július 1-jén hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény [a továbbiakban: Be.], és annak 868. § (1) bekezdésében írt átmeneti rendelkezésére tekintettel már e törvényt kellett alkalmazni az ítélet felülbírálata során.

Az ítélet tábla a Be. 590. § (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, és ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem valósított meg olyan eljárási szabálysértést, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére vagy a büntetés kiszabására [Be. 608. § (1) bekezdés, 609. § (1) bekezdés].

Tény, hogy a bizonyítékok számbavétele és értékelése körében érzékelhető némi egyoldalú megközelítés, és alappal kifogásolhatóak a kihirdetett ítélet szóbeli indokolásából idézett mondatok is, azonban e körülmények nem alapozzák meg az elfogultságra történt védői hivatkozást. Egyébként az eljárás során az eljáró tanács tagjai ellen kizárási indítványt nem terjesztettek elő. Az elfogultságot nem igazolják vissza a tárgyalási jegyzőkönyvek sem: az elsőfokú bíróság részletes és alapos bizonyítást vett fel, ennek során a vádlottak és a védők korlátozás nélkül gyakorolhatták kérdezői, észrevételezési és indítványtételi jogukat; a védelem által szakvélemény készítésére felkért személyt az elsőfokú bíróság szakértőként vonta be az eljárásba.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eszközök felhasználása során is betartotta a büntetőeljárásról szóló törvény előírásait, a piacfelügyeleti eljárásban keletkezett jegyzőkönyvek kirekesztését célzó védői indítványok nem alaposak.

Mind a korábbi, mind a jelenlegi büntetőeljárásról szóló törvény szerint a büntetőeljárásban fel lehet használni azokat az okiratokat, amelyeket valamely hatóság - a jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése során a hatáskörében eljárva - a büntetőeljárás megindítása előtt készít, illetőleg beszerzett [1998. évi XIX. törvény 76. § (2) bekezdése, Be. 167. § (2) bekezdés].

A büntetőeljárásról szóló törvénynek a terhelt kihallgatására, illetőleg az azt megelőző figyelmeztetésekre vonatkozó rendelkezései - szemben a védelem érvelésével - más hatósági eljárásban nem alkalmazhatók, és értelemszerűen azok törvényességét nem is érinthetik [BH.1999/353. számú eseti döntés].

A szabad bizonyítás elvéből következik, hogy a büntetőeljárásról szóló törvény előírásai alapján a büntetőeljárás megindítása előtt a bíróságnak meg kell vizsgálnia a terhelt jogait, és meg kell határoznia a terhelt jogait érintő eljárásokról szóló jogszabályok betartásával történő eljárásokról. A szabad bizonyítás elvéből következik, hogy a büntetőeljárás megindítása előtt a bíróságnak meg kell vizsgálnia a terhelt jogait, és meg kell határoznia a terhelt jogait érintő eljárásokról szóló jogszabályok betartásával történő eljárásokról. A szabad bizonyítás elvéből következik, hogy a büntetőeljárás megindítása előtt a bíróságnak meg kell vizsgálnia a terhelt jogait, és meg kell határoznia a terhelt jogait érintő eljárásokról szóló jogszabályok betartásával történő eljárásokról.

A terhelt írásbeli vallomása is bizonyítási eszköz, és ekként a büntetőeljárásban felhasználható, jelen ügyben pedig - szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával (ítélet 9. oldal ötödik bekezdés) - megalapozott kételyek nem merültek fel azzal kapcsolatban, hogy ne a vádlottak készítették volna az írásban benyújtott vallomásaikat tartalmazó okiratokat.

A büntetőeljárás törvény lehetővé teszi, hogy a terhelt a vallomását saját kezűleg vagy más módon leírassa [1998. évi XIX. törvény 118. § (3) bekezdés, Be. 183. § (1) bekezdés]. Az írásban tett nyilatkozatnak a bizonyítás eszközei között betöltött helyét még egyértelműbben definiálja a jelenleg hatályos büntetőeljárás törvény, amely szerint a *terhelt vallomásának* minősül a terhelt minden olyan a büntetőeljárásban a terhelti figyelmeztetés utáni, a bíróságnak címzett írásbeli közlése, amelyben a bizonyítás tárgyára vonatkozó tényt állít.

Sem a korábban hatályos, sem a jelenlegi büntetőeljárás törvény nem tesz különbséget a bizonyítási eszköz bizonyító ereje szempontjából a szóban és az írásban tett vallomás között. Azon álláspont, amely szerint az írásban tett terhelti nyilatkozat kevésbé meggyőző erejű, mint a tárgyaláson történő kihallgatás során - a kérdésekre adott választ is tartalmazó - vallomás, figyelmen kívül hagyja a terheltnek azt a jogát is, hogy az egyes kérdésekre adott válaszáért bármikor megtagadhatja [1998. évi XIX. törvény 117. § (2) bekezdése, Be. 185. § (2) bekezdés a) pontja]. Megjegyzendő, hogy a vádlottak a bírósági tárgyaláson már szóban is tettek vallomást, kérdésekre válaszoltak, ekkor tett nyilatkozataik összhangban voltak a nyomozás során írásban tett vallomásaikkal.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathú és téves ténybeli következtetésektől mentes, így az a Be. 593. § (3) bekezdése alapján irányadó volt az ítélet felülbírálata során.

Az ítélet tábla az indokolás egyik ténymegállapításának átemelésével (*ítélet 9. oldal harmadik bekezdés*) a tényállást azzal egészíti ki, hogy a Magyar Nemzeti Bank Piacfelügyeleti Igazgatósága a 2015. február 20-án meghozott H-PJ-III-B-1/2015. és H-PJ-III-B-2/2015. számú határozataival az I. rendű vádlottat és a II. rendű vádlottat személyenként 2 500 000 forint piacfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte, amelynek a vádlottat eleget tettek. E körülménynek a vagyonek kobzásra vonatkozó rendelkezés mellőzése tekintetében van elsődleges jelentősége, de nem tekinthető a vádat igazoló körülménynek.

Az ítélet tábla egyetértett a védelem álláspontjával a tekintetben, hogy az elsőfokú ítélet indokolása a bizonyítékok felsorolása körében iratellenes és hiányos ténymegállapításokat is tartalmaz.

Nem helytálló annak tényként való rögzítése, hogy a II. rendű vádlott a piacfelügyeleti eljárásban történt kihallgatásakor nem említett konkrét forrásokat, például a portfolio.hu-t vagy egyéb internetes fórumokat (*ítélet 9. oldal első bekezdés*). E terhelt ugyanis kifejezetten hivatkozott a portfolio.hu és az eco.hu oldalakra arra a kérdésre válaszolva, hogy a P. Nyrt.-t érintő hírekről milyen forrásokból értesült (*nyomozati iratok melléklete, 84. oldal utolsó előtti bekezdés*).

A P. Nyrt. volt vezérigazgatója, T.P. tanú nem cáfolta, hanem kifejezetten megerősítette az I. rendű vádlott védekezését a tekintetben, hogy a D. Kft. és A. Kft. között létrejött szerződés aláírásakor még nem volt biztos a projekt nyereséges volta (*ítélet 18. oldal negyedik bekezdés*). A tanú szerint végeztek szeizmológiai méréseket a győri területen, de a projekt kimenetelét csak az első fúrás határozta meg, márpedig erre 2014. telén vagy kora tavaszán került sor. A gödöllői karsztban végzett szeizmológiai vizsgálatok is kimutatták a geotermikus „potenciál” meglétét, azonban a fúrás során derült ki, hogy „száraz kútról” van szó, emiatt le is állították a gödöllői projektet. Ezért a kérdéses szerződés aláírásakor sem tudhatták, hogy sikeres lesz-e a Gy. Projekt (36. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 23. oldal utolsó bekezdés. 24. oldal első, második és negyedik bekezdés). Mindezt alátámasztotta a P. Nyrt. volt igazgatótanácsi tagja, Gy.D.T. tanú is, aki a fentiekkel egyezően számolt be a gödöllői projekt kudarcáról, miként arról is, hogy a szerződéskötés előtt a Gy. Projekt esetében nem volt fúrás.

Gy.D.T. tanú nem csak arról számolt be, hogy a szerződéskötés tényét és időpontját a Budapesti

Értéktőzsde (BÉT) honlapján közzé kellett tenniük (*ítélet 19. oldal második bekezdés*), hanem arról is, hogy a közzététel késleltetéséről a P. Nyrt. vezérigazgatójának, T.P.-nek és a befektetési kapcsolattartónak, egyben a D. Kft. ügyvezetőjének, Sz.V.-nek volt tudomása, erről az I. rendű vádlott nem tudott (*24. sorszámú jegyzőkönyv, 20. oldal hetedik bekezdés*).

Ezt a megállapítást Sz.V. tanú is visszaigazolta: a szerződéskötés közzétételéről e-mailben csak T.P.-rel, Gy.D.T.-sal és B.B.-al egyeztetett, az I. rendű vádlott az elektronikus levél címzettjei között nem szerepelt (*7. sorszámú jegyzőkönyv, 50. oldal harmadik bekezdés, 56. oldal ötödik és hatodik bekezdése*). Bár Sz.V. tanú általános gyakorlatként határozta meg, hogy a megállapodások aláírása és annak a BÉT honlapján történt közzététele között legalább 24 óra eltelik, iratellenes az a tanúnak tulajdonított közlés, miszerint mindenki tisztában volt azzal, hogy a közzétételre a december 20-át követő első munkanapon kerülhet sor (*ítélet 17. oldal második bekezdés*).

A részvényvásárlással kapcsolatban az E. Zrt. üzletkötőjével, K.Á.-l folytatott kommunikáció tartalma körében - feltehetően elírás miatt - pontatlan annak rögzítése, hogy a II. rendű vádlott 2013. december 20-án 11 óra 36 perckor további 15 000 darab részvény vételére kérte az üzletkötőt (*ítélet 21. oldal második bekezdés*), ekkor ugyanis csak azt jelezte, hogy még vár, aztán újra telefonál (*nyomozati iratok 59. oldalán lévő táblázat harmadik sora*).

Tehát e vádlott 11 óra 9 perckor 15 000 darab, 13 óra 7 perckor 10 000 darab, továbbá 13 óra 58 perckor 25 000 darab részvényre adott vételi megbízást.

Horváth János igazságügyi szakértő szakvéleményének és tárgyaláson tett nyilatkozatának tartalmi ismertetése egyoldalú és hiányos, így az indokolás e körben is kiegészítésre szorul.

Az elsőfokú bíróság által is elfogadott szakvélemény szerint a II. rendű vádlott az E. Zrt.-nél 2009-ben száz ügyletből tizenkilencet, 2010-ben száz ügyletből huszonhatot, 2011-ben harminchárom ügyletet, 2012-ben hetven ügyletből tizennégyet kötött P. részvényre. Külön nevesítendő, hogy 2010. április 8-án 12 271 347 forint, 2010. április 30-án 17 393 848 forint, 2011. február 4-én 19 944 825 forint, 2011. április 5-én 18 179 290 forint, míg 2012. február 15-én 12 693 366 forint értékben vásárolt P. részvényeket (*szakvélemény 5. és 6. oldalai*). Ezeknek az adatoknak az ismertetése azért sem mellőzhető, mert az eljárás során a II. rendű vádlott többször kifogásolta, hogy részvényvásárlási tevékenysége körében a piacfelügyeleti eljárásban hozott határozat és a vád csak a 2013. évet vette figyelembe.

A szakértő valóban elmondta a bírósági tárgyaláson, hogy a 43 130 darab P. részvény megvásárlása az adott részvény forgalmának előzményei szempontjából kirívónak mondható (*ítélet 23. oldal második bekezdés*), azonban azt is hozzátette, hogy ez kockázatos, de - a II. rendű vádlott tőzsdei magatartása szempontjából - nem kiugró ügylet volt (*31. sorszámú jegyzőkönyv 13. oldal harmadik bekezdés, 14. oldal kilencedik bekezdés*).

A P. részvény elemzése kapcsán a szakértő - a tanúvallomásokban foglaltakkal is összhangban - kifejtette, hogy a P. Nyrt. tevékenysége jelentős árkockázatot jelent, költséges beruházásokról van szó és kiszámíthatatlan a fűrészek eredménye (*31. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal hatodik bekezdés; szakvélemény 9. oldal*). Ezért - a jövőbeni eredményhez képest - nagyobb kockázatot jelent, ha a cég nem tudja teljesíteni vállalt kötelezettségeit (*31. sorszámú jegyzőkönyv, 6. oldal hatodik bekezdés*).

A szakértő szerint nem volt előre látható az árfolyamnyereség (*31. sorszámú jegyzőkönyv, 18. oldal negyedik és hatodik bekezdés*), és arra a hírre, hogy aláírtak egy szerződést, egyetlen befektető sem tudná megmondani, hogy a részvény értéke melyik irányba mozdul el (*31. sorszámú jegyzőkönyv, 6. oldal utolsó bekezdés és 7. oldal első bekezdés*), például a miskolci szerződés bejelentésekor csökkenést eredményezett (*szakvélemény 9-10. oldal*).

Nem teljesen megalapozott az a megállapítás, amely szerint a szakértő nem tudta megindokolni, hogy mi indíthatta a II. rendű vádlottat a vádbeli részvényvásárlásra, ugyanis a szakértő tárgyaláson tett nyilatkozatának egyik részlete erre utalhat: „a P. részvény az alsó támasztéknál, azaz belépési pontnál volt” (31. sorszámú jegyzőkönyv 13. oldal ötödik bekezdés), tehát olyan alacsony értéken állt a részvény, amikor már számítani lehetett az áremelkedésre. A szakértő által megválaszolandó kérdések között nem szerepelt a II. rendű vádlott lehetséges motivációjának vizsgálata, de ez nem is tartozik szakértői kompetenciába.

A fentiek alapján az rögzíthető, hogy a szakértő bizonyos kérdésekben kifejezetten alátámasztotta a vádlotti védekezést.

Az ítéletábra kirekeszti az indokolásból annak ténybeli beismerésként történő értékelését, hogy a vádlottak nem éltek jogorvoslattal az M. Piacfelügyeleti Igazgatóságának határozata ellen (ítélet 9. oldal harmadik bekezdés). Nem vitatható ugyanis, hogy e magatartást olyan tényezők is motiválhatták, amelyekre a büntetőeljárás során hivatkoztak (a határozat elleni kereset jogalapja, a jogászok tanácsa, az elfoglaltság), illetve amelyeket az I. rendű vádlottnak a piacfelügyeleti hatóságnak címzett észrevételei is tartalmaznak (bíróági iratok 19/I. sorszám).

A fenti helyesbítésekkel, kiegészítésekkel a büntetőjogi felelősség elbírálása szempontjából jelentős bizonyítékok felsorolása hiánytalan és az ügyiratok tartalmával megegyező.

Egyebekben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat meggyőző érvekkel és logikai hibáktól mentesen értékelte, a mérlegelésben írtakkal az ítéletábra maradéktalanul egyetértett.

A büntetőeljárás során nem vitatott tények voltak a P. Nyrt. Gy. Projektjének megvalósítását célzó folyamat jelentősebb és a nyilvánosság számára is megismerhető fordulópontjai (például hatósági engedélyek megszerzése, a KEOP pályázat megnyerése és a támogatási szerződés megkötése), a P. Nyrt. cégcsoport és az A. Kft. megállapodásának konkrét előzményei, valamint a D. Kft. és az A. Kft. között 2013. december 20-án létrejött hűszállítási szerződés tartalma és az aláírás időpontja.

Nem támadta a védelem az I. rendű és a II. rendű vádlottak személyes kapcsolatának jellegére, a közöttük 2013. december 20-án lezajlott telefonbeszélgetések és SMS üzenetváltások tényére és időpontjaira, valamint a II. rendű vádlott tekintetében a P. Nyrt. részvények megvásárlása és eladása időpontjaira, az értékpapírok mennyiségére és összecszerúságára vonatkozó ítéleti megállapításokat sem.

Tényként volt rögzíthető továbbá, hogy a Gy. Projekt projektvezetője az I. rendű vádlott a részvényt kibocsátó P. Nyrt. igazgatótanácsi tagjaként bennfentes személynek, míg a P. Nyrt. és az A. Kft. között létrejött szerződés tartalma, illetőleg az aláírás ténye és időpontja - a BÉT holnapján 2013. december 23-án történt közzétételig - bennfentes információnak minősült.

A bennfentes információ átadását, illetve átvételét mindvégig tagadó vádlottak érdemi védekezésének lényege az alábbiak szerint foglalható össze.

Előzetesen senki nem számíthatott arra, hogy az A. Kft.-vel kötött szerződés tényének nyilvánosságra kerülése a P. részvények árának emelkedését fogja eredményezni, ugyanis sem a miskolci projekt kapcsán 2010-ben történt szerződéskötés, sem a 2013. évben már megjelent kedvező hírek (hatósági engedélyek és az EKOP támogatás megszerzése) nem jártak az árfolyam emelkedésével. Továbbá az érintett cégek vezetői, a projektben résztvevők számára a megállapodás

ténye napokkal korábban ismert volt, így az I. rendű vádlott a bennfentes információt korábban is átadhatta volna a II. rendű vádlottnak.

A P. részvényekkel a megelőző években jelentős ügyleteket lebonyolító a II. rendű vádlott nem bennfentes információ, hanem különböző gazdasági portálokon és azok szakmai fórumain megjelent pozitív hírek és információk, a megérzései, valamint az I. rendű vádlott feldobott (ünneplős) viselkedése alapján döntött a részvényvásárlásról.

Az elsőfokú bíróság - a híváslisták adatai és a II. rendű vádlott által az E. Zrt. üzletkötőjének küldött elektronikus üzenetek tartalma alapján - helyesen rögzítette, hogy a vádlottak közötti telefonos beszélgetésekre és SMS üzenetváltásokra a részvényvásárlás szempontjából „stratégiai jelentőségű” időpontokban került sor. Továbbá azt is, hogy az I. rendű vádlott rendelkezett a D. Kft. és az A. Kft. között létrejött szerződéssel kapcsolatos lényeges információkkal (a szerződés tartalma és jelentősége, az aláírás időpontja). Okszerűen tulajdonított jelentőséget annak ténynek, hogy az I. rendű vádlott 2013. december 20-án 9 óra 59 perckor beszélt az A. Kft. részéről Z.Zs.tal és S.T.-rel, ekkor egyeztethették az aláírás időpontját, 10 óra 1 perckor felhívta a II. rendű vádlottat, aki hat perccel később, 10 óra 7 perckor jelezte az E. Zrt. felé a P. részvényre vonatkozó vételi szándékát, kérve a saját számlás tranzakció jóváhagyását.

A szerződés végleges tartalmáról a felek valóban pár nappal korábban megegyeztek, azt az A. Kft. jóváhagyta és a P. Nyrt. igazgatósági tanácsa is döntött az aláírásról (*T.P. tanúvallomása, nyomozati iratok 338. oldal kilencedik bekezdés*), a szerződést 2013. december 18-án véglegesítették (*P. Nyrt. igazgatóságtanácsának határozatai, nyomozati iratok melléklete 37. oldal*). Ennek ellenére az aláírás időpontja bizonytalan volt, a jogászok az utolsó napokban is finomítottak a szerződésen (*Z.Zs. tanúvallomása, nyomozati irat 253. oldal hatodik bekezdés*). Sz.V., Z.Zs. és Gy.D.T. tanúk egyező vallomása szerint csak 2013. december 20-án, a délelőtti órákban vált biztossá, hogy alá lehet írni a szerződést.

Az I. rendű vádlott 2013. december 19-én, a reggeli órákban háromszor beszélt telefonon a II. rendű vádlottal (*híváslisták elemzése, nyomozati iratok 228. oldal*), így a szerződéssel kapcsolatos információkat ezen a napon vagy éppen korábban is átadhatta volna, de a vádlottak cselekvőségére elsődlegesen a 2013. december 20-i telefonbeszélgetések és a részvényvásárlás időpontjaiból vonhatók le egyértelmű következtetések. Továbbá az árfolyam-nyereség maximalizálása érdekében a részvényvásárlásnak a szerződés közzététele előtt kellett megtörténnie, ezért - szemben a védelem érvelésével - nem a megállapodás véglegesítésének, hanem a felek általi aláírásnak volt meghatározó jelentősége. A vádlottaknak nem kellett bevárniuk a szerződés tényleges aláírását, a 2013. december 20-án 10 óra 1 perckor lezajlott telefonbeszélgetésükkor az aláírás ténye és időpontja nem lehetett kétséges.

Ezzel szemben az aláírást megelőző napokban még lehettek bizonytalanságok a szerződés létrejöttével kapcsolatban, ezt igazolja Z.Zs. tanú nyilatkozata is, amely szerint a végéig bizonytalan volt a szerződés végkimenetele (*nyomozati iratok 253. oldal negyedik bekezdés*). Megjegyzendő, hogy a 2013. december 20-i telefonbeszélgetések rövid tartamára tekintettel nem zárható ki, hogy az I. rendű vádlott korábban már adhatott át a szerződés kapcsán információkat, de az aláírás konkrét időpontját - a fentiekben is írtak szerint - csak a vádbeli napon közölhette a II. rendű vádlottal.

Tulajdonképpen közömbös, hogy az I. rendű vádlottat tájékoztatták-e a késleltetett közzétételről, ugyanis a II. rendű vádlott már a szerződés aláírása előtt megkezdte a részvényvásárlást és azt a tőzsde zárásáig be is fejezte. A szerződés aláírására pénteken a délutáni órákban került sor, így alappal senki nem számolhatott azzal, hogy a közzététel még aznap megtörténik.

A telefonhívások ténye és időpontja nem cáfolható ténykérdés, viszont ez önmagában - a

beszélgetések tényleges tartalmának ismerete nélkül - a vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását nem alapozhatta volna meg. Az alapvető kérdés az volt, hogy a II. rendű vádlott a szerződés aláírása napján milyen információk alapján döntött a részvényvásárlásról.

Előjáróban azt is le kell szögezni, hogy a II. rendű vádlott részéről a 43 130 darab részvény megvásárlása egy kockázatos és - a P. részvényeinek tőzsdei forgalmára tekintettel - jelentős ügylet volt.

Az adatok szerint 2013-ban a P. Nyrt. honlapján a Gy. Projekt beruházásának finanszírozásáról (EKOP pályázat elnyerése) és különböző hatósági engedélyek megszerzéséről (többek között 2013. novemberében a környezetvédelmi engedély) kerültek nyilvánosságra adatok, továbbá az érdeklődők a P. Nyrt. cégcsoportjának elképzeléseiről közmeghallgatáson is tájékozódhattak. a II. rendű vádlott által csatolt iratok alapján nem cáfolható az sem, hogy gazdasági portálok fórumrovataiban is megjelentek híresztelések egy várható jelentős bejelentésről. Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a kérdéses információk és az internetes fórumokon terjedő híresztelések 2013. december 20-ig nem voltak hatással a P. részvények árfolyamára, az 2013. szeptemberétől végig 300 forint körül mozgott *(szakvélemény, 11. oldal)*.

Prémium kategóriás, így a tőzsdei kereskedések iránt érdeklődők figyelmét élvező részvényről lévén szó, okszerűen vethető fel az a kérdés, hogy szerződés közzétételét megelőzően mások - a biztató adatok vagy híresztelések ellenére - vajon miért nem éreztek késztetést P. részvények megvásárlására. a II. rendű vádlott döntését csupán az alacsony árfolyam sem generálhatta, egyrészt az 2013. szeptembere óta tartósan 300 forint körül volt, másrészt annak a részvénytőzsdén többi résztvevőire is hatást kellett volna gyakorolnia.

A II. rendű vádlott 2009. és 2012. között valóban többször vásárolt P. részvényeket, öt esetben 10 millió forintot meghaladó összegben, azonban kifejezetten 2013-ban, a vád tárgyává tett ügyletet megelőzően ilyen részvényt egyáltalán nem vásárolt (2013. februárjában is csak eladott). Tehát szó sincs arról, hogy 2013. december 20-án olyan részvényből vásárolt volna jelentős mennyiséget, amellyel egyébként is rendszeresen foglalkozott.

A fentiekből csak az a következtetés vonható le, hogy a II. rendű vádlottnak olyan „plusz” információ állhatott rendelkezésére, amely megalapozta a részvényvásárlásról való döntését, különösen annak időzítését. A mások által megismerhető információkon és a megérzésen túlmenően a II. rendű vádlott arra hivatkozott, hogy az I. rendű vádlott győri utazásainak gyakoribbá válásából és a kérdéses napon barátja hangulatából következtetett arra, hogy a P. Nyrt. és az A. Kft. közötti üzlet „realizálódik”, így időszerűnek érezte, hogy megejtse a már tervezett részvényvásárlást *(írásban tett vallomás, nyomozati iratok 419. oldal harmadik bekezdés)*. E védekezése sem volt elfogadható, önmagában az utazások gyakoriságából nem következtethetett arra, hogy a P. Nyrt. részéről fontos bejelentés várható. Ugyanakkor az I. rendű vádlott aznapi „ünneplős” hangulata sem játszhatott szerepet a részvényvásárlás időzítésében, ugyanis 2013. december 20-án, a részvényvétel megkezdése előtt - miként arra a törvényszék helyesen rámutatott - a vádlottak személyesen nem találkozhattak. E találkozással kapcsolatban a II. rendű vádlott egyébként is ellentmondásosan és következetlenül nyilatkozott.

Mivel a II. rendű vádlott kifejezetten a részvényvásárlással kapcsolatos döntését előmozdító tényezőként hivatkozott a találkozásukra és az I. rendű vádlott hangulatára, az e körben tett, utóbb valótlannak bizonyult nyilatkozatnak igenis jelentősége van.

A vádlottak érdemi védekezése szerint a részvények árfolyamára több tényező is hatással lehet, így

nem lehetett előzetesen arra számítani, hogy a szerződés nyilvánosságra kerülése a P. részvények árának emelkedését fogja eredményezni. Nyilvánvalóan az árfolyamnyereség esetleges elmaradása jelentette volna a II. rendű vádlott számára azt a vállalható kockázatot, amely kifejezetten a tőzsdei részvénykereskedés sajátossága. Figyelemmel arra, hogy a P. Nyrt. leányvállalata az egyik legjelentősebb magyarországi vállalattal kötött szerződést, alappal lehetett kalkulálni a részvény árfolyamára gyakorolt pozitív hatással (amely egyébként a közzététel időpontjával be is következett).

A vádlottak - figyelemmel az ügy utóéletére, a piacfelügyeleti eljárás és a büntetőügy következményeire - a bennfentes információ átadásával, illetve felhasználásával valóban sokat kockáztattak, ez a körülmény azonban nem alkalmas a bűnösségüket alátámasztó tények cáfolatára, ugyanis nem feltétlenül számíthattak arra, hogy az M. felfigyel a kérdéses ügyletre.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság mérlegelésének eredményével, a vádlottak bűnösségére levont következtetéssel. A megalapozott tényállást támadó, felmentést célzó fellebbezések a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma folytán sem vezethettek eredményre.

A cselekmények jogi minősítése is törvényes.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket teljes körűen feltárta, és azokat kellő nyomatékkal értékelte. A kiszabott pénzbüntetés és annak napi tételszáma igazodik az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyához, a vádlottak társadalomra veszélyességéhez és a bűnösségi tényezőkhez, így annak mérséklése nem indokolt, erre egyébként indítvány sem volt.

Az ítéletábra álláspontja szerint a pénzbüntetés napi tételeinek összege - a vádlottak ismert jövedelmi és vagyoni viszonyaihoz képest - inkább alacsony, azonban súlyosításra a Be. 595. § (1) bekezdésében írt tiltó rendelkezés miatt, a vádlottak terhére bejelentett fellebbezés hiányában nincs mód.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött a vagyonekhozás mellőzéséről is, annak alkalmazása - figyelemmel a piacfelügyeleti bíróság kiszabására és annak a vádlottak által történő megfizetésére - valóban kétszeres elvonást eredményezne.

Ezért az ítéletábra - a Be. 599. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen - a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdésében foglaltak szerint mindkét vádlott tekintetében helybenhagyta.

Az elsőfokú bírósággal ellentétes döntést nem tartalmazó másodfokú határozat ellen a Be. 615. § (1) bekezdése alapján kizárt a fellebbezés.

Budapest, 2018. szeptember 27.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. . Lőrinczy Attila István s.k.. Németh Nándor s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2017. december 11. napján kihirdetett 29.B.963/2016/34. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.102/2018/9. számú határozata folytán 2018. szeptember 27. napján az I. rendű vádlott és a II. rendű vádlott vonatkozásában jogerőre emelkedett.

Budapest, 2018. szeptember 27.

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke